

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Prima. Textus: Loquebantur ad invicem, de his, quæ acciderant.
Lucæ 24. Thema: Pii discursus Deo placent, & meritorii sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FERIA II. PASCHATIS

CONCIO PRIMA.

Textus. Loquebantur ad invicem, de his, quæ acciderant, Luc. 24. cap.

Thema. Pii Discursus Deo placent, & valde meriti sunt.

Exordium. **P**rinceps Philosophorum Aristoteles, agens de rebus ovium, præclarum arcanum tradit, nempe si aliquis curiositate motus, scire vellet, qualis ovis gravis, in lucem editura sit agniculum, linteam nam, sitam sub linguâ ejus; si vena alba fuerit, pariet agniculum: prognosticare possum, an animæ nostræ, judicii, albi, ac candidi agniculi, cœlestis Patriæ hæredes grati futuræ sint; nempe, si linguæ vena, sermones, discursus inquit & spirituales fuerint. Audiamus de super Sacræ Scripturæ & Patrum asserta. *Honor, & gloria, in ore sensati, de fructu unusquisque replebitur bonis.* Proverb. cap. 12. *Quis est homo, qui vitam, prohibet linguam suam à malo,* canit David, Psal. 34. *Quis est homo, qui linguam suam, non supplantabuntur gressibus suis.* Psal. 36. Patres consolantè in hanc materiam scribunt: *Omnis homo, & curâ conemur, ut Dominum, lingua nostra discat imitari.* S. Chrysostomus. *ante tribunal Christi, magnâ cum fiduciâ stabimus.* S. Chrysostomus. *Hom. 79. in Matth. Fili mi! certò scias, quòd divina dicentibus.* S. Ephrem. *fias.* S. Ephrem de passione animi. *Solet gratiam cumulare bonis.* S. Richardus. *de ipso loquuntur: scribit Richardus à S. Victore in cap. 5. Carum.* S. Victore. *Nihil magis habere potest homo, sermone præferim de*

divinis, neque adminiculum ad felicitatem majus habet. Lib. de Isa-
dech. divinâ S. Spiritûs ope, deluper Conceptus pandam.

CONCEPTUS I.

Sapientissimus Salomon cap. 20. scribit: *Vas pretiosum, labia* ^{Confirmatio}
scientia. Labia inquam pia, ac sanctè loquentia. ^{seu} Quæstio fit, cur ^{Deductio.}
labia scientiæ, labia pia, sancta loquentia, comparat vasi pretioso?
Experientiâ noscimus, in vas pretiosum, nonnisi pretiosa, nempè
gemmas, margaritas, adamantes, & clenodias reponi, vasi ergo
pretioso sapientissimus Salomon, labia pia, ac sancta loquentia com-
parat, ad indicandum, Altissimum in eos, qui pia, sancta loquun-
tur, gemmas gratiarum, ac donorum reponere, mirum in terris
felicitare, & beare videamus hoc, ex Cant. cap. 4.

CONCEPTUS II.

De Dilecto inquit Sponsa: *Emissiones tue, sicut paradisus.* Per
emissiones, de quibus Sponsa loquitur, S. Gregorius Nyssenus Hom.
49. in Cant. & S. Ambrosius, lib. de bono mortis cap. 5. intelligunt
pios discursus, ac bonos sermones, ita Gregorius: *Sermo tuus, qui per*
os tuum mittitur, est paradisus. Conformiter loquitur S. Ambro-
sius: *Emissiones, sermones boni sunt.* Ergo sermo bonus, & pius, para-
diso comparatur; sed cur paradiso? Paradisus locus est, & com-
pendium omnium gratiarum, & benedictionum; sermones, & di-
scursus pii, devoti, spirituales comparantur paradiso, nempè fru-
ctum copiosissimum gratiarum, ac benedictionum divinarum pro-
ducentes: hinc capio verba Davidis, Psal. 100. ubi linguam, piè,
devotè, spiritualiter discurrentem, cœlum vocat.

CONCEPTUS III.

Cæli enarrant gloriam Dei. Cur Dei laudes, ac gloriam enar-
rantem linguam, cœlum vocat? De cœlo experimur, omnia bona,
& utilia nobis adveniunt, è cœlo venit calor & lumen, è cœlo ve-
niunt proficiuæ pluvix; cœlum ergo vocat David, linguam piè lo-
quen-

Gg

quen-

Seneca.

tom.4. consentit Seneca Lib. de tranquillitate animi. cap. 17. inquit. *Danda est remissio animis, meliores, acrioresque resque surgent. Ut fertilibus agris, non est imperandum, citò enim exarient illos, nunquam intermissa fecunditas; ita animorum imperio assiduus labor frangit. Legum conditores, festos instituunt dies, ad hilaritatem, homines publicè cogentur, tamquam necessariis laboribus interponentes temperamentum.* Et iterum, in proximo lib. Controv. *Omniibus quidem prodest, subinde animum relaxari excitatur enim otio vigor, & omnis tristitia, quæ continuati pertinacis studii adducitur, feriarum hilaritate discutitur.* Apposite scribit Cassiodorus lib. 8. cap. 9. *Consultè relaxamus autem nostra breves dies, ut suis incrementis devota, posterius robustior ad Imperii Pondera subeunda consurgat. Imploratà Dei gratia desuper Conceptus audiamus.*

Cassiodorus.

CONCEPTUS I.

Confirmatio
seu
Deuotio.

S. Ambrosius observat, Christum Matth. cap. 7. afferere, *ad cælum esse arctam, portam angustam: ita Textus: Quam angusta est porta, & arcta est via, quæ ducit ad vitam.* Hæc autem via ad cælum, est observatio mandatorum Dei, convenienter verbis Christi, Matth. cap. 19. *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata.* Hanc viam mandatorum, quam Christus arctam dicit, Deo latam dicit: *Latam mandatum tuum nimis.* Psal. 118. Quæritur super S. Ambrosium: *Quomodo Propheta dicit latam mandatum, cum Christus asserat, suum mandatum esse viam arctam; respondet S. Ambrosius: Ideò, quia angusta, & arcta est via, latum mandatum necessarium est.* Quasi diceret: stricta semita, & angusta disciplina, & rigidum vitæ asperioris institutum, habet etiam latitudines, & animi relaxationes, & honestas recreationes, ut viam, qui eam tenent, deficiant, & absolvere curriculum, finemque assequi optatum non possint: Hinc pulchrum est, quod tradit Theophrastes.

CON

CONCEPTUS II.

Theophrastes lib.9. de causis plantarum. cap.17. habet: *Quippe omnia Spiritum desiderant aliquem, vel solutionem, vel meatuum relaxationem.* Sic videmus, ignis inclusus quærit, quò erumpat, in aëre ludit: ventus in terræ cavernis coarctatus, montes cum tremore concutit, donec evadat prata, & campos, sylvas & nemora, jucundè perflat: Aqua objecta aggerum impedita intumescit, & effervesct, adversus obicem insurgit, quousque illo rupto, effundere sese, & liberè per avia, & devia decurrere queat: Terra, agri, & prata hyemem quietam ambiunt, ut vegetæ distescant, quiescunt enim sub densissimis nivibus: Arbores levarì cortice, & aliis quibusdam ponderibus, quibus prægravantur, exonerari debent, ut vivant: Animalibus nostris, datur & sua ferria, ac quies, ut ad onera durent: Volatilibus cicuris, è caveis datur indies liber exitus, ut domum redeant, ac nobiscum persistent: Si nunc bruta, si plantæ, si elementa naturaliter appetunt suam quietem, solutionem, remissionem, libertatem, an homines non quærant, honestum aliquod alleviamentum, concessamque recreationem, ut possint ferre, & officii sui labores, & statûs molestias.

CONCEPTUS III.

Sapius hortatur David fideles. *Canite Domino Canticum novum, cantate, psallite.* Psal.97. per Canticum hoc, de quo David loquitur, intelligit Rainerius fidele, & Deo constans servitium: sed quâ de causâ, servire Deo, cantui, & musicæ comparatur? in cantu observaveritis, non semper unam eandemque vocem Musicum observare, sed nunc altâ, nunc remissâ voce, & tono canere, interdum & pausam tenere; servitus Dei ergo musicæ, cantui assimilatur, ut sicut musicus, quandoque ab altâ voce in remissam, a la, in re, descendit, parumper etiam tacet, & pausat, ita in servitio divino, in studio, in precatione, in mediatione, licet, & convenit, quandoque pausare, ad horulam recreationi indulgere, joculari, & avertere ab intento opere animum, rura peragrarè, hortum

deportavit, intelligit pios sermones, ac discursus hominis Christiani; Olei enim qualitas est, quod impinguet, dura & spissa, mollia & blanda reddat, infirma sanet, & curet, tenebrosam illuminet, merito igitur oleo, pii sermones, discursus spirituales comparantur; per hos enim impinguntur animi, peccatores obliqui emolliuntur, infirmitates animæ curantur, mentes obsecratae illuminantur. Audiatur S. Ambrosius: *Non frustra in ore Columbae ramus Olivæ videtur esse delatus, eò quod virtus, & Sapientia, sermone sui, habent charitatem, & ipsa lumen ejus effulgat.* Sic ergo Columba, cum ramo Olivæ in ore, fuit prænantia gratiarum divinarum; sic qui Christianus, Columbam Noëticam imitantem ramum Olivæ in ore, pios inquam discursus, sermones spirituales ad proximi ædificationem profert, eloquitur, sibi gratiarum donarum innumera dona prænantiat, & præfagit.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Petro, Epist. 1. cap. 4. *Si quis loquitur, sermone Dei;* Et cum S. Chrysostomo Hom. 9. in Acta. *Simus, & ceteri, Olivæ fructifera, & opibus, & fructibus, & foliis ornati; hæc autem nostra sunt sermones, fructus autem vitæ; sit igitur huius sermo, & bona frugis vitæ.* Sic & nobis, in vitâ, & morte associabit Jesus, & illuminabit in viâ, recreabit in Patriâ. Amen.

